

[A. C. Normann.]

handelsområde sammen med. Konklusionen heraf understreger stærkere, end jeg synes det som regel bliver erkendt, hvor nødvendigt det er, at den danske industri styrkes. En sen aften holdt Industrirådets formand, direktør Rytter, en indtrængende tale for udvalget om industriens vilkår. Jeg kan godt sige, at det var en tale, som gjorde et betydeligt indtryk, fordi alle jo ønsker industrien fortsat fremgang, fortsat produktionsstigning og fortsat eksportstigning.

Vi tror og håber på nye fremskridt for industrien. Deraf afhænger mange menneskers skæbne. Man er tilbøjelig til ofte at betragte industrien som en snæver kreds af ejere og ledere, men industrien omfatter flere, den omfatter flere hundrede tusinde arbejdere og måske et hundrede tusinde funktionærer, hvis levestandard og hvis beskæftigelse ganske afhænger af de vilkår, industrien arbejder under, og alle ved, hvilken afgørende indflydelse industriens trivsel har på hele vor økonomi. Derfor kan ingen være så snæversynet ikke at ønske industrien de bedst mulige vilkår. Men det skal jo ikke nægtes, at der i udvalget har været vidt forskellige meninger om, hvad industrien står sig bedst ved: et højt toldniveau og et højt omkostningsniveau eller ingen af delene.

Det er forståeligt, at den enkelte industrimand må tale for en høj beskyttelse netop på sit område, simpelt hen fordi han uvilkårligt sammenligner sit eget begrænsede erhvervsområde med sine konkurrenters vilkår i andre lande, og han vil ofte have vanskeligt ved at se, hvor meget en almindelig omkostningsstigning kan skade hans virksomhed. Det kom meget stærkt frem i de mange deputationers skildringer, hvor afgørende det var, at vort omkostningsniveau, derunder lønninger, skatter på erhvervslivet og øvrige omkostninger, ikke var større end vore konkurrenters, og man kunne ønske, at den forståelse vandt frem, at når vi forhøjer tolden på et område, så sker dette på bekostning af andre industriområder, derved at tolden for den beskyttede industri forøger priserne og skærer en bræmme bort af den købekraft, som forbrugerne ellers ville have anvendt til at købe andre danske varer for. Men dette helhedsbillede viser omvendt også, at der gøres

de enkelte virksomheder inden for industrien, som ikke kommer med i beskyttelsen, en forholdsmæssig uret, fordi de rammes af den omkostningsstigning, der er forårsaget af de andres højere beskyttelse, men uden at kunne finde kompensation nogetsteds, samtidig med at de også får større besvær med at konkurrere om at få tilstrækkelig arbejdskraft.

Denne vurdering af, hvordan en højere beskyttelse virker på industrien, synes jeg understreger ønskeligheden af, at den samlede danske beskyttelse ikke er for høj, hverken med hensyn til toldniveau eller med hensyn til importrestriktioner. Men i særdeleshed er det her af afgørende betydning, at en stigning i priser, lønninger, avancer, pristal og skatter, der er en følge af beskyttelsen, også rammer de øvrige erhverv meget hårdt. Det gælder både landbrug, gartneri, håndværk, fiskeri og transporterhvervet, men især da landbruget, som er afhængig af verdensmarkedets priser, og som ikke kan skaffe sig nogen erstatning for omkostningsstigningen, medmindre vi her i landet går over til en statslig beskyttelse også af landbrugserhvervet, hvad jo ingen ønsker, allermindst landbruget selv. Det ærede medlem hr. Henry L. W. Jensen udtalte en beklagelse af landbrugets stilling ud fra den betragtning, at told skader landbruget, fordi den medfører højere omkostninger for landbruget. Deri kan jeg i princippet være enig med det ærede medlem. Jeg ville bare ønske, at det ærede medlem og måske navnlig de ærede venstremedlemmer af udvalget, som har direkte tilknytning til landbruget, i noget højere grad havde draget konsekvensen af denne berettigede omsorg for landbrugets omkostninger.

Det er ud fra disse grundsynspunkter, vi i det radikale venstre har sat ind for at hindre det samlede toldniveau i at overstige en rimelig grænse.

Den anden vanskelighed, Danmark står over for — nu har jeg nævnt industriens stilling i forhold til andre landes industrier — hidrører fra, at landbruget så lidt som under andre markedsordninger, der har været på tale, har opnået ligestilling med andre landes landbrug. Men der er ingen tvivl om, at de aftaler, der nu er truffet med de enkelte lande inden for de syv, i forbindelse med den langtidsaftale, vi har fået med Tyskland,